

tigelse og kredit, maa nøjes med et enkelt kapitel. Navnlig prisernes sæsonbevægelser synes mig noget stedmoderligt behandlet. En undersøgelse, hvor prisen og omsætningen betragtedes under eet, kunde uden tvivl have været ført betydeligt videre, og kunde have givet anledning til interessante overvejelser. Forfatteren gaar ogsaa i sine afsluttende bemærkninger om bekæmpelsen af sæsonsvingningerne meget let henover mulighederne for en udlignende prispolitik

Efter gennemgangen af indices fra forskellige omraader af det økonomiske liv følger et afsnit, der behandler forandringerne i sæsonbevægelserne. Her paavises det bl. a., at de aarlige produktionssvingninger i løbet af 1920'erne gennemgaaende er blevet mærkbart kraftigere indenfor de industrier, der arbejder for en sæsonpræget efterspørgsel. Det er vist en udbredt mening, at tendensen gaar i retning af mindre udsving og at industrien i stadig højere grad arbejder paa lager. Det modsatte viser sig altsaa at være tilfældet — i alt fald i Amerika. I følge Kuznets er det mellemhandlerne, der mere og mere er gaaet over til at købe fra haanden i munden, og som dermed har tvunget industrierne ind i en mere svingende produktion.

O. Strange Petersen.

A. Reithinger: WIRTSCHAFTSBEOBACHTUNG UND WIRTSCHAFTSORDNUNG. Leipzig 1936.

Forfatteren, der er Leder af den nationaløkonomiske Afdeling hos I/G Farben, har med denne Bog aabenbart stillet sig en dobbelt Opgave, nemlig at skildre sin Afdelings Organisation og Virksomhed og at give et Bidrag til Forstaaelsen af den nationalsocialistiske Stats Forhold til Industrien og de Problemer, der i denne Henseende er aktuelle.

Den første Opgave søges løst dels gennem en Skildring af de lange Linier i den økonomiske Udvikling, saaledes som disse synes at paavirkes af Industrialiseringens Vækst i hidtidige Agrarlande, af den forskellige Befolkningsstilvækst f. Eks. i Tyskland og Sydøsteuropa, af den internationale Handelsgensidigheds Betydning for Raastofpolitiken etc. og dels gennem konkrete Redegørelser for Markedsundersøgelser, der paa Basis af de almindelige Betragtninger er foretaget af Kontoret. Som Eksempler paa det sidste kan nævnes, om det kan anbefales at bygge en Briketfabrik eller om den beregnede Stigning i Efterspørgselen i Forvejen er dækket, om det bør anbefales af Hensyn til Devisevanskeligheder at erstatte den indenlandske Pyritindførsel med indenlandsk Svovl og om det kan anbefales at virke for en udvidet Soyadyrkning i Sydøsteuropa for derigennem at skabe et Kompensationsstof for den tyske Industrieksport til disse Lande. Vi faar herigennem et Billede af, hvorledes en saadan Afdeling virker og hvad den kan betyde for Ledelsen af en Forretning som I/G Farben.

Forfatteren vil som nævnt videre og gaar ind for den Tanke, at statistisk Belysning af Markeds- og Erhvervsforholdene skal være et Bindeled mellem Statsmagten og den frit arbejdende Fabriksvirksomhed, idet han tænker sig, at Statens Erhvervsundersøgelser, som de foretages af statistiske Kontorer og Konjunkturinstituter, træder ind i et nærmere Samarbejde med de enkelte Fags Central- og Fordelingskontorer og videre med de enkelte Virksomheders Kontorer for Markedsundersøgelser. Vi faar der-

tigelse og kredit, maa nøjes med et enkelt kapitel. Navnlig prisernes sæsonbevægelser synes mig noget stedmoderligt behandlet. En undersøgelse, hvor prisen og omsætningen betragtedes under eet, kunde uden tvivl have været ført betydeligt videre, og kunde have givet anledning til interessante overvejelser. Forfatteren gaar ogsaa i sine afsluttende bemærkninger om bekæmpelsen af sæsonsvingningerne meget let henover mulighederne for en udlignende prispolitik

Efter gennemgangen af indices fra forskellige omraader af det økonomiske liv følger et afsnit, der behandler forandringerne i sæsonbevægelserne. Her paavises det bl. a., at de aarlige produktionssvingninger i løbet af 1920'erne gennemgaaende er blevet mærkbart kraftigere indenfor de industrier, der arbejder for en sæsonpræget efterspørgsel. Det er vist en udbredt mening, at tendensen gaar i retning af mindre udsving og at industrien i stadig højere grad arbejder paa lager. Det modsatte viser sig altsaa at være tilfældet — i alt fald i Amerika. I følge Kuznets er det mellemhandlerne, der mere og mere er gaaet over til at købe fra haanden i munden, og som dermed har tvunget industrierne ind i en mere svingende produktion.

O. Strange Petersen.

A. Reithinger: WIRTSCHAFTSBEOBACHTUNG UND WIRTSCHAFTSORDNUNG. Leipzig 1936.

Forfatteren, der er Leder af den nationaløkonomiske Afdeling hos I/G Farben, har med denne Bog aabenbart stillet sig en dobbelt Opgave, nemlig at skildre sin Afdelings Organisation og Virksomhed og at give et Bidrag til Forstaaelsen af den nationalsocialistiske Stats Forhold til Industrien og de Problemer, der i denne Henseende er aktuelle.

Den første Opgave søges løst dels gennem en Skildring af de lange Linier i den økonomiske Udvikling, saaledes som disse synes at paavirkes af Industrialiseringens Vækst i hidtidige Agrarlande, af den forskellige Befolkningsstilvækst f. Eks. i Tyskland og Sydøsteuropa, af den internationale Handelsgensidigheds Betydning for Raastofpolitiken etc. og dels gennem konkrete Redegørelser for Markedsundersøgelser, der paa Basis af de almindelige Betragtninger er foretaget af Kontoret. Som Eksempler paa det sidste kan nævnes, om det kan anbefales at bygge en Briketfabrik eller om den beregnede Stigning i Efterspørgselen i Forvejen er dækket, om det bør anbefales af Hensyn til Devisevanskeligheder at erstatte den indenlandske Pyritindførsel med indenlandsk Svovl og om det kan anbefales at virke for en udvidet Soyadyrkning i Sydøsteuropa for derigennem at skabe et Kompensationsstof for den tyske Industrieksport til disse Lande. Vi faar herigennem et Billede af, hvorledes en saadan Afdeling virker og hvad den kan betyde for Ledelsen af en Forretning som I/G Farben.

Forfatteren vil som nævnt videre og gaar ind for den Tanke, at statistisk Belysning af Markeds- og Erhvervsforholdene skal være et Bindeled mellem Statsmagten og den frit arbejdende Fabriksvirksomhed, idet han tænker sig, at Statens Erhvervsundersøgelser, som de foretages af statistiske Kontorer og Konjunkturinstituter, træder ind i et nærmere Samarbejde med de enkelte Fags Central- og Fordelingskontorer og videre med de enkelte Virksomheders Kontorer for Markedsundersøgelser. Vi faar der-

igennem en vis Antydning af en »ständische Aufbau«, som Forfatteren finder tilstrækkelig som en planmæssig Ledelse af Erhvervslivet og til at være Udgangspunkt for en Overgang fra den fra offentlig Side i de sidste Aar skabte Konjunkturedgang til en af Erhvervslivet ledet og af Staten uafhængig almindelig Fremgang. Dette sidste behandles ret indgaaende og Fremgangen i forskellige Industrier bl. a. Læderindustrien belyses nærmere. Undersøgelsen munder ud i en mere almindelig Diskussion af Tysklands økonomiske Fremtidsproblemer, saaledes Ernæringsgrundlaget, hvorledes der skaffes Beskæftigelse og Indtægt til den voksende Befolkning i den arbejdsdygtige Alder og, hvorledes Levestandarden kan forbedres og paa hvilke Omraader der i saa Henseende kan gøres en Indsats.

Fremstillingen er som Helhed interessant og giver en Del nyt, særlig naar den belyser, hvorledes Virksomheden arbejder med sine Markedsundersøgelser, hvilke Retningslinier, der for det lange Løb er anlagt, og hvorledes Virksomheden placerer sig selv i det tyske Erhvervsliv. Paa den anden Side er Fremstillingen noget svækket ved, at der har fundet en vis Sammenblanding Sted mellem Virksomhedens Organisation og Synspunkter og en almindelig Redegørelse for, hvad den liberalt prægede Fløj indenfor Nazismen mener om den kommende Industripolitik.

P. P. Sveistrup.
